

ukrepe Zveze narodov, posebno na take, ki so Angliji bili nekako usiljeni. Tu pride v poštev zlasti takozvani ženevski protokol o mednarodnem razsodništvu, o varnosti držav in o razoroženju. Ta mednarodni protokol je vveljavljen, ker bi mogel, ako se splošno sprejme in popolnoma izvrši, preprečiti vsako vojno. Na ta protokol je pristalo 54 držav, med njimi Anglija po svojem zastopniku lordu Parmooru. Ali bo konservativna vlada sprejela ta protokol, kojemu je pritrdil Macdonald? Upati je, da se bo to zgodilo, kajpada z nekaterimi spremembami, posebno pa, kar se tiče porabe angleškega brodovja po Zvezi narodov.

Kar se tiče razmerja Anglije do poedinih držav, je ugotoviti, da v Nemčiji izid angleških volitev ni bil sprejet s prevelikim veseljem. Angleški konservativci so znani kot zaščitniki angleške industrije in to ni po godu nemški veliki industriji, ki je vedno bila tekmovalka angleški industriji.

Na Francoskem ministrski predsednik Herriot, ki je svoje politične načrte bil naslonil na Macdonalda ter našel v njem veliko oporo, tudi ni dobro razpoložen vsled padca Macdonaldovega. Ni pa nobenega dvoma, da bo tudi konservativna vlada nadaljevala politiko antante po svetovni vojni ter bo v to svrhu iskala sodelovanje s Francijo.

Kar se tiče naše države, moramo zabeležiti dejstvo, da se radikali, ki so prej se nekoliko bolj širokoustili z angleškimi volitvami, izida teh volitev ne radujejo v toliki meri, kakor bi to bilo pričakovati. Razlog za to je v tem, ker radikalni poglavar Pašič vsled svojih znanih metod nikdar ni bil priljubljen pri voditeljih angleške konservativne stranke. Angleži odklanjajo vsak neparlamentarni režim in zato tudi ne morejo odobravati Pašič-Pribičevičeve nasilne politike. Vodilno politično angleško načelo je: parlamentarizem in samostojna ljudstva. V tem je tudi rešitev za našo državo.

Timotijevićev poskus.

Radikalom je bilo ležeče na tem, da še pred 20. oktobrom pripravijo pošteno Davidovičevu vlado do padca. To se je s pomočjo neparlamentarnih in neustavnih sil tudi doseglo in parlament, ki se je sestel dne 20. oktobra na redno zasedanje, je bil odložen. Če bi vlada ostala še po 20. oktobru, bi za radikale nastopil težek položaj, ker bi v novo izvoljenih parlamentarnih odborih ne imeli več večine ter bi morali pustiti, da vlada neovirano deluje v smeri reda in poštenja. Da bi se po prihodu hrvatskih poslancev v parlament ne izvolili novi parlamentarni odbori, zahtevajo radikali pod Pašičevim vodstvom že dolgo časa svojo volilno vlado. Za radikale volitve tudi niso gotova stvar, pa vendar ima volilna vlada za njih mnogo privlačnega, ker bi najprej par mesecev lahko vladali brez parlamenta in bi potem volitve vodili z nasiljem in z zlorabami državne oblasti.

Prav zanimivo je radikalno prizadevanje za volilno vlado v sedanji dolgotrajni krizi. Na dvoru so se radikali izjavili za zvezno vlado, Pašič je pa to zopet odrekel. Potem je zopet dovolil Jovanoviču sestavljati tako vlado, a je v 48 urah to zopet preprečil. Predlagal je še nekatere druge svoje bivše ministre, pa to očitno samo vsled tega, da se kriza še bolj zavleče. Od radikalne strani je bila predlagana najprej zvezna vlada vséh radikalov, demokratov in Jugoslovanskega kluba. Pozneje so bili dodani tej

Novo čudo ga je iznenadilo.

Tema je obdajala koč, pa skoz okno je sijalo sonce in sipalo svetle trakove luči ven v črno noč.

Trzan je zavzet gledal neznan pojav.

Videl je v knjigah sliko svetiljke in bral je tudi o njej, da razsvetljuje nočno temo. Pa zaman se je trudil tistikrat, da bi razumel neverjetni čudež —

Tiho in oprezno je zlezel bliže.

Na mizi je brlela svetiljka. Clayton jo je našel med zapuscino svojega strica, jo popravil in napolnil z oljem, ki jim ga je dal seboj uporni, pa sicer poštenu Barker.

Pri mizi pa je sedelo na preprosto stesnanem stolu belo dekle, ki je v zadnjih dveh dneh zavzelo sleherni kotic v duši mladega Trzana.

Sklanjala se je nad mizo in pisala in Trzan se je čudil, kako naglo ji gredo izpod prstov znaki, ki jih je sam le — veliko težavo risal. Zlatorumeni lasje so ji padali čez čelo ter se lesketali v luči svetiljke in od časa do časa si jih je odgrnila s svojo belo, nežno roko, njen beli obrazek je zardeval, njene oči so žarele, njena usta so bila nalahno odprta.

Dolgo dolgo je stal Trzan pri oknu, nepremičen kakor Numa na preži.

Čudne misli s mu prihajale, čudna, neznana čuvstva so valovela v njegovem mladem srcu. Potrkal bi na okno, vzdrnil bi lepo belo dekle iz njenega pisanja, povedal bi ji, da je on tukaj, on, ki jo štiti, ki no skrbel za njo, povedal bi ji — sam ni vedel kaj.

Toda ni se genil.

Prestrašila bi se, zbal bi se ga —! Tle beli ljudje so tako čudni, vsake reči se ustrašijo —

Pa še nekaj druga mu je branilo, da se ni oglašil.

Sram ga je bilo —

Pravo
Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“
je najboljšo in v uporabi najcenejše milo na svetu.
Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

zvezi še muslimani, izključeni pa samo Radičevci. Končno je Pešič pristal tudi na Radičevce, a to le pod pogoji, ki so bili za hrvatsko narodno zastopstvo skrajno žaljivi in ki so imeli tudi namen, razdreti skupščinsko večino. Podobno predlaganje bi se gotovo še nadaljevalo, da ni skupščinska večina zahtevala, naj bodo v nameravani zvezni vladi le poštenu radikali. Tedaj je pa Pašič odločno zahteval, da klub sam rešuje vsa vprašanja. Potem je naenkrat odpovedal svoj odhod v inozemstvo ter zahteval, naj se prav ničesar ne sklepa brez njega. Ko se mu je reklo, da volitev ne bo, se je pa zopet vrnil na predlaganje zvezne vlade in to zopet kakor poprej z raznovrstnim predlaganjem, kdo naj v njej sodeluje in kdo jo naj vodi. Tako se predlaga in ogiblje, a pri tem radikali nočejo slišati večinske zahteve, da so iz zvezne vlade izključeni vsi korupcionisti in nasilniki ter da se ne smejo pretrgati odnošaji s Hrvati.

V globokem molku glede te zahteve je bil napravljen tudi poskus z vlado Koste Timotijevića, ki je sicer član Davidovičevega demokratskega kluba, a je po duhu prav blizu Pašiču in Pribičeviču. Ko je kralj Timotijeviću poveril sestavo vlade, je Timotijević to sporočil svojemu klubu in klub ga je poslal k voditeljem drugih skupin parlamenta. Radikali so gotovo mislili, da bo vladno poverilo Timotijeviću razbilo skupino Davidovičevih demokratov. Računali so, da bodo tovariši Timotijeviću zamerili, da je mandat ali poverilo sprejel in da bo Timotijević, ki je po duhu precej daleč od svojih tovarišev, kakor nekaj Pribičevič, zapustil svojo stranko ter še nekaj tovarišev potegnil s seboj. Radikali so sklepali po svojih lastnostih in so se prevarili. Davidovičev klub, kakor vse druge skupine parlamentarne večine, ne polaga glavne važnosti na osebo, ampak na načelo. Timotijević je s svojim mandatom romal od voditelja do voditelja. Radikali so nezadovoljni, ker se jim zdi, da so bili omalovaževani, voditelji parlamentarne skupine pa spravljajo Timotijevića v veliko zadrego z jasnimi načelnimi vprašanji.

Posebno tehtna vprašanja mu je stavil dr. Korošec. Prva vprašanja so se nanašala na sporazum, druga na korupcijo in tretja na sredstva, s katerimi naj se sporazum izvede, korupcija pa pobije. Timotijević je na vsa vprašanja odgovarjal zelo nejasno in neodločno. Pritrjeval je, da je za sporazum in proti nasilju. Delo za sporazum naj bi se nadaljevalo, ni pa seveda povedal, kako. Izjavil se je tudi za sodelovanje s Hrvati na vladi, govoril je pa pri tem o nekakih pogojih in zagotovilih od hrvatske strani, četudi priznava, da so radikalni predlogi in pogoji za Hrvate žaljivi. Najbolj jasno je še to priznal, da Pribičevičeva skupina ne spada v vlado sporazuma, ker se je preveč ogrešila proti sporazumu. Tudi korupcionisti po njegovih izjavi ne spadajo v vlado, ni pa povedal, kako bi se jih dalo otresti in kako naj bi se nadaljeval boj proti korupciji. Na vprašanje, kako si misli nastop proti nasilni

Kdo ve, odkod je prišlo to čuvstvo v njegovo srce. Morebiti mu je bilo v krvi —. Njegovi starši in njegovi pradedi so bili olikani ljudje, mogoče da je od njih podedoval tisti čut, ki mu je pravil, da se ne spodobi stati v temni noči pod oknom in prežati —

Otožen se je pobral Trzan izpred koč, zlezel v rogovile bližnjega drevesa ter skušal da bi zaspal. —

Ine pa je pisala tisto noč po dolgem času spet svoj dnevnik.

In tole je med drugim napisala.

„Zapadno afriško obrežje. Kje, tega natančno sama ne vem. 3. februarja 1908.

Tisti dan, ko smo zapustili naše domače mesto Baltimore, sem začela svoj dnevnik in sem ga pisala vse do odhoda iz Londona in še pozneje na potovanju v Afriko.

Toda ostal je na ladji. Pozabila sem ga. Pa če bi se bila tudi spomnila nanj, bi si ga najbrž ne bila smela vzeti seboj. Nikdar več ga ne bom videla.

Zato bom sebi v tolažbo in v vednost tistim, ki bi utegnili kedaj dobiti v roke tele papirje, popisala, kako se mi je godilo od onega dne ko smo odpluli iz Londona pa vse do danes in še naprej, dokler bom mogla sukati pero —

Dne 28. 12. 1907, pondeljek je bil, smo odjadrali iz Temzinega pristanišča. Pred odhodom nam je oče pravil in razlagal, da gremo na znanstveno potovanje. Pred nedavnim časom so odkrili v dolini reke Kongo razvaline silno starega mesta in te, je pravil oče, gremo iskat. Pridružili da se nam bodo še drugi znanstveniki in učenjaki, da nas bo velika družba in da je pot čisto varna itd.

politiki in kako bi preprečil oboroževanje Pašič-Pribičevičevih pristaev proti sodržavljanom, pa sploh ni vedel odgovora.

Poročila z raznih trgov.

Mariborski tržni dan dne 31. oktobra 1924.

Senoin slama: V sredo, dne 29. oktobra, ni bilo ne sena in ne slame na trgu, v petek, dne 31. oktobra pa je bilo šest vozov sena, katerega so prodajali po 62.50 do 75.50 din. za 100 kg. — **Meso:** Slaninariji so pripeljali 41 vozov svinjine na trg in so prodajali meso po 27.50 do 40 din., slanino po 35 do 37.50 din., drob po 20 din.; domači mesarji pa govedino po 23 do 25 din., teletino po 25 do 32 din., svinjino po 30 do 32 din., klobase po 30 do 50 din., prekajeno meso po 40 do 45 din., noge po 15 din., loj po 20 din., drob po 8 do 15 din. za 1 kg. — **Perutnine** je bilo okoli 600 komadov. Med temi je bilo 50 puranov. Cene so bile kokošem in piščancem 15 do 65 din., gosem 80 do 120 din., racam 60 do 90 din., puranom pa 75 do 120 din. komad. — **Domači zajci** so se prodajali po 10 do 40 din. komad. — **Krompir, zelenjava, sadje in druga živila:** To pot so kmetje pripeljali samo 54 vozov blaga v mesto ter so prodajali krompir po 10 din. mernik (7½ kg), glavno zelje po 1 do 4 din. komad, čebulo po 2 do 5 din. venec, solato po 25 para do 1.25 din. komad, luščeni fižol po 3 do 4 din. liter, kisló zelje po 4 din., kislá repa po 2 din. 1 kg, maslo po 40 do 45 din., kuhano po 54 din. 1 kg, bučno olje po 32 do 34 din. liter, mleko po 3 din., jabolka po 2 do 4 din. kg, hruške po 3 do 12 din., grozdje po 8 do 15 din. kg, breskve po 6 do 12 din., kostanj po 2 do 3 din. liter, pečeni po 6 din. — **Razno:** Lončena in lesena roba komad po 50 para do 150 din., pletene košare po 15 do 50 din. Koruzna slama se je prodajala vreča po 25 do 30 din. (se je zopet podražila). Ker je bilo pred Vsemi svetniki, je bilo tudi izredno mnogo vencev in šopkov na trgu in so se prodajali komad po 1 do 100 din. Teh se je zelo mnogo prodalo.

Na večer odhoda pa nas je — kapitana, častnike, Claytona in mene, ker gospod Filander je menda že vedel kam potujemo, — poklical k sebi v kabino in nam povedal, da gremo iskat zakladov na nek zapadno afriški otok.

Vsi smo osupnili. Pokazal nam je stare, orumenele in preperete papirje. Pismo je bilo in zemljevid drobnega otočiča. Oboje je našel v stari, črvivi knjigi, ki jo je za tisoč dolarjev kupil od nekega londonskega starinarja.

Na tem mestu še koj omenim tudi to, da si je vzel na posodo deset tisoč dolarjev pri Robertu Canlerju v New Yorku. Nobenega jamstva ni hotel za posojilo. Poznam Canlerja in tudi dobro vem, kake namene ima —. O jaz nesrečno dekle —!

Pismo je bilo staro najmanj dvesto let in v njem je bilo pisano, da leži na nekem kapverdiskem otoku — ime mi je izpadlo — zakopan velik zalog zlata. Pisec je služil za mornarja na ladji, ki je vozila cel tovor zlata iz južne Amerike v Spanijo. Mornarji so se uprli in pomorili častnike. Vihar jih je vrgel na pust otok, rešili so del zakladov, pa so v par mesecih drug za drugim pomrli od pomanjkanja. Le pisec je preživel nesrečo in se rešil v čolnu, ki si ga je sestavil iz ostankov razbite ladje.

Prišel je v Spanijo in ni se mu več ljubilo nazaj po nesrečni zaklad. Napisal pa je pismo svojemu sorodniku in mu poslal tudi natančen zemljevid o legi otoka in o kraju, kjer je bil zaklad zakopan. Toda pismo nikdar ni prišlo naslovljencu v roke in po dobrih dvesto letih ga je kupil moj oče. —

(Dalje prihodnjič).